

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๔-๒๐๗๐-๗๓

เรื่อง ในหลวงรัชกาลที่ ๙ กับพระพุทธศาสนา
เรียบเรียง นางสาวปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ
ออกอากาศ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หรือในหลวงรัชกาลที่ ๙ ตลอด ๗๐ ปีที่ทรงครองราชย์ ทรงเป็นกษัตริย์ที่ผูกพันใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากพระปฐมบรมราชโองการที่ทรงประกาศในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” และได้ทรงยึดปฏิบัติเช่นนั้นมาตลอดพระชนม์ชีพ จนกล่าวได้ว่าท่านทรงเป็นธรรมราชาอย่างแท้จริงมิใช่เพียงทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ” เท่านั้น แต่ทรงเป็นองค์ครุศาสนูปถัมภกที่ทรงมีพระราชกรณียกิจทางพระพุทธศาสนามากมายตั้งแต่ทรงพระเยาว์เนื่องจากทรงได้รับพื้นฐานด้านพุทธศาสนาจากสมเด็จพระราชบิดาและสมเด็จพระราชชนนี ทรงพอพระราชหฤทัยในการฟังเทศน์และทรงสนพระราชหฤทัยในธรรมเมื่อทรงพบกับพระมหาเถระผู้ใหญ่ก็จะทรงซักถามสนทนาธรรมอยู่เป็นประจำ จนกระทั่งทรงผนวชเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ ทรงได้รับพระสมณนามว่า “ภูมิพล” ซึ่งสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช ได้เคยทรงเล่าถึงเรื่องที่ทรงผนวชนี้ว่า “ทรงผนวชด้วยพระราชศรัทธา ประกอบด้วยพระปัญญา และได้ทรงปฏิบัติพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด” นอกจากนี้ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ยังทรงเป็นผู้ที่เข้าพระราชหฤทัยในธรรมอย่างลึกซึ้งแตกฉานจะเห็นได้ว่าทรงถ่ายทอดและสอนธรรมะให้กับประชาชนทั่วไปในโอกาสต่าง ๆ เช่น ทรงเทียบหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เข้ากับแนวคิดทางตะวันตกในเรื่อง จริยธรรม จิตวิทยา และ ปรัชญา รวมถึงเรื่อง ศาสนาพุทธเป็นวิชาการของจิต การควบคุมจิตของมนุษย์เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนควรฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และทรงสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นต้น ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พสกนิกรชาวไทยในการตั้งอยู่ในการทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน ทรงมีราชธรรมครบถ้วน รวมทั้งทรงมีพระราชกรณียกิจในการอุปถัมภ์และจรโลงพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ มากมายซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

- ด้านการสร้างพระพุทธรูป ทรงสร้างพระชัยวัฒน์ประจำรัชกาล พระพุทธรูป ภ.ป.ร. พระพุทธรูปราชูปถัมภ์ และพระพุทธรูปพิมพ์ซึ่งสร้างด้วยฝีพระหัตถ์ที่เรียกกันว่า “หลวงพ่ोजิตรลดา”
- ด้านการเผยแพร่พระไตรปิฎก โดยการสังคายนา ตรวจชำระ แปล จัดพิมพ์ และจัดเก็บในคอมพิวเตอร์
- ด้านการอุปถัมภ์คณะสงฆ์ โดยการพระราชทานสมณศักดิ์แก่พระสงฆ์
- ด้านการทะนุบำรุงวัดวาอาราม เช่น การสร้างวัดญาณสังวราราม วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก การสร้างพุทธมณฑล และ การยกฐานะวัดราชวรวิหารเป็นพระอารามหลวง
- ด้านการบำเพ็ญพระราชกุศล ในวันสำคัญทางศาสนา และ พระราชพิธีต่าง ๆ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา พระราชพิธีเปลี่ยนเครื่องทรงพระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระภิกษุ สามเณร และ พิธีฝังลูกนิมิต เป็นต้น

- ด้านการเยี่ยมเยียนพระสงฆ์ ทรงพบปะสนทนาธรรมกับพระภิกษุสงฆ์อยู่เป็นประจำ นอกเหนือจากสมเด็จพระสังฆราชแล้ว ก็ได้ทรงเสด็จไปพบและสนทนาธรรมกับพระอาจารย์ฝ่ายวิปัสสนาธุระหลายรูป อาทิ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ หลวงปู่ฝั้น อาจาโร หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่ดูลย์ อตุโร หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ หลวงปู่ชอบ ฐานสโม หลวงพ่อพุทธ ฐานิโย หลวงพ่อเกษม เขมโก หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน และหลวงพ่อกุณ ปริสุทฺโธ เป็นต้น
- ด้านการปฏิบัติธรรม ทรงบำเพ็ญสมาธิวิปัสสนาภาวนาอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีวิธีสอนการทำสมาธิอย่างง่าย ให้กับผู้อื่นด้วย
- ด้านการเผยแพร่พุทธธรรมแก่ชาวต่างชาติ โดยสอดแทรกในกระแสพระราชดำรัสเมื่อเสด็จไปต่างประเทศ เช่น ทรงมีพระราชดำรัสอธิบายถึงคำสอนพระพุทธเจ้าในเรื่อง “ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ” เมื่อคราวเสด็จไปยังสถาบันอนามัยแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา และ เรื่อง “ตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งแห่งตน” เมื่อคราวเสด็จยังรัฐสภา ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

นอกเหนือจากพระพุทธศาสนาในหลวงรัชกาลที่ ๙ ยังทรงให้ความสำคัญและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกให้กับศาสนาอื่น ๆ โดยไม่ปิดกั้นศาสนาใด ๆ ดังนั้นในแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงนับได้ว่าเป็นยุคที่ชาติไทยเป็น “แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง” อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- ข้าวสด (๒๕๕๙). ในหลวงกับพระพุทธศาสนา บทสัมภาษณ์ “สมเด็จพระญาณสังวร”. สืบค้น ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จาก https://www.khaosod.co.th/amulets/news_64065
- จิตอักษร (๒๕๕๓). ในหลวงกับพระพุทธศาสนา. สืบค้น ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/cha1022/2010/12/09/entry-2>
- ณัฐวุฒิ แจ้สูงเนิน (๒๕๖๐). ธรรมะในหลวง (ร.๙) ทรงสอน การควบคุม “จิต” ให้่องใส ทำอะไรก็ได้ดี!! สืบค้น ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จาก <http://palungjit.org/threads/ธรรมะในหลวง-ร-๙-ทรงสอน-การควบคุม-จิต-ให้่องใส-ทำอะไรก็ได้ดี.574735/>
- ทรงพระผนวช. (๒๕๕๔). กรุงเทพฯ : คติ.
- ในหลวงทรงงานพุทธศาสนา. (๒๕๖๐). สืบค้น ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จาก <http://www.meemodo.com/Prachaw%209.html>
- ประกาศ วัชรภรณ์. (๒๕๒๘). หลวงพ่อจิตรลดา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักข่าวเจ้าพระยา. (๒๕๒๘). พระราชกรณียกิจด้านการศาสนา. สืบค้น ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จาก <http://www.chaoprayanews.com/2009/02/06/ในหลวง-ศาสนา-ศาสนูปถัมภก/>